

ورزش قهرمانی در نظام جمهوری اسلامی با تأکید بر اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

* جاوید پورعبدی
** سیاوش خداپرست
*** وحید ساعتچیان

چکیده

رهبر معظم انقلاب در دیدارهایی که با مسئولان ورزشی، ورزشکاران قهرمان و عموم مردم داشته‌اند، تأکید ویژه‌ای به مقوله ورزش قهرمانی در انقلاب اسلامی ایران نموده‌اند. از این رو، پژوهش حاضر در پی آن است تا با استفاده از رویکرد تحلیل محتوای کیفی به این سؤال پاسخ دهد که ورزش قهرمانی در نظام جمهوری اسلامی از دیدگاه مقام معظم رهبری چه جایگاهی دارد؟ بر این اساس، پس از تجزیه و تحلیل بیانات مقام معظم رهبری در زمینه ورزش قهرمانی، چهار مقوله اصلی فرهنگی، سیاست‌گذاری، اعتقادی و حمایتی از بیانات ایشان احصاء و استخراج شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که رهبر معظم انقلاب ورزش قهرمانی را یکی از مؤلفه‌های راهبردی برای ترویج فرهنگ و هویت انقلاب اسلامی در دنیا معرفی می‌کنند؛ و از نخبگان ورزشی به‌عنوان سفیران اخلاق، معنویت و فرهنگ ایرانی - اسلامی یاد می‌کنند. همچنین معظم‌له ورزشکاران قهرمان را الگویی برای جوانان نظام جمهوری اسلامی دانسته و ضرورت استقامت و کسب معنویات در این ورزشکاران را واجب می‌دانند.

واژگان کلیدی

ورزش قهرمانی، آیت‌الله خامنه‌ای، انقلاب اسلامی، تحلیل محتوا.

*. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع).

javid.pourabdi.313@gmail.com

s.khodaparast@yahoo.com

saatchian.vahid@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۸/۰۲

** استادیار گروه علوم ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان.

*** استادیار گروه علوم ورزشی دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع).

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۵/۰۲

طرح مسئله

واژه ورزش، واژه‌ای کلی و براساس تقسیم‌بندی نظام جامع توسعه ورزش کشور به چهار مؤلفه اصلی تربیتی، همگانی - تفریحی، قهرمانی و حرفه‌ای تقسیم می‌شود. (اسلامی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۷۲) در این بین، ورزش قهرمانی با توجه به ظرفیت آنکه می‌تواند به‌عنوان ابزار دیپلماسی برای کشورها مدنظر واقع شود، از اهمیت خاصی برخوردار بوده (شریعتی فیض‌آبادی و گودرزی، ۱۳۹۴: ۹۷) و در نظام بین‌الملل به‌عنوان مؤلفه راهبردی برای تبلیغ ایدئولوژی و کسب منزلت کشورها به‌حساب می‌آید.

بنابراین، امروزه جایگاه دیپلماسی ورزش قهرمانی به‌مثابه قدرت نرم برای دولت‌ها و ملت‌ها فزونی یافته و از آن به‌عنوان فن مدیریت تعامل با جهان خارج، توسط دولت‌ها یاد می‌شود. (صباغیان، ۱۳۹۵: ۱۳۶ - ۱۴۱) افزون بر این، ورزش قهرمانی در جوامع امروزی دارای کارکردهای فرهنگی و اجتماعی فراوانی است و به عقیده برخی متخصصان جامعه‌شناسی، این فعل نوعی خرده‌فرهنگ به‌حساب می‌آید (کشگر و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۲) و به‌عنوان موضوع مهم فرهنگی که زیربنای بسیاری از الگوهای اجتماعی است، نقش زیادی در پیشرفت و شکوفایی جوامع به خود اختصاص داده است. (فلاح دار، ۱۳۹۵: ۱)

از این رو، ارزش موفقیت ورزش قهرمانی در میان کشورها بسیار مورد توجه قرار گرفته و در اغلب موارد، این موفقیت‌ها با توجه به ظرفیت آنها در کمک برای رسیدن به گستره‌ای از اهداف ورزشی و غیرورزشی منبعی ارزشمند به‌شمار می‌رود و کسب این برتری‌ها در میدان‌های بین‌المللی ورزشی به‌دلیل ایجاد حس غرور ملی، افزایش سوددهی اقتصادی از طریق میزبانی رویدادهای مختلف و همچنین کاربرد دیپلماتیک کلی آن ارزش‌های متفاوتی یافته است.

برای ایالات متحده آمریکا، شوروی سابق و دولت‌های کمونیست اروپایی ورزش قهرمانی وسیله‌ای برای نمایش برتری ایدئولوژیک بود و حتی برای آلمان شرقی سابق، ابزاری برای کمک به ادعای حاکمیت این کشور به‌شمار می‌رفت. (مظفری و همکاران، ۱۳۹۱: ۳۴) در همین راستا، موفقیت کشورها در میادین بین‌المللی ورزشی علاوه بر تأثیرات اجتماعی و اقتصادی، نمادی از ثبات و طبقه‌بندی‌های همه‌جانبه کشورها محسوب می‌شود و یکی از علل سرمایه‌گذاری بالای کشورها در ورزش قهرمانی و حرفه‌ای، از این مورد نشأت می‌گیرد.

امروزه کشورها دریافته‌اند که توسعه ورزش قهرمانی و بهره‌گیری از مزایای مستقیم و غیرمستقیم آن بدون بهره‌مندی از یک چارچوب سیاست‌گذاری مناسب میسر نیست. (فراهانی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۲۶) این در حالی است که به نگاه جوادی‌پور (۱۳۹۶) گفتمان موجود در نظام‌های حاکم و سیاست‌ها،

وسيله‌ای اثربخش برای شناخت فرآیندهای سیاست‌گذاری و سپس اجرای آن می‌باشد. همچنین بسیاری از تحلیل‌گران علوم سیاسی معتقدند که شناخت فرایندهای سیاست‌گذاری و مبانی نظری حاکم بر آن به پژوهشگران و محققان کمک بسیار زیادی خواهد نمود؛ در این میان، شیوه و بیان گفتمان موجود در سیاست‌ها که در هر فرایند سیاست‌گذاری وجود دارد، راهنمای خوبی برای این شناخت است. (جوادی‌پور و رهبری، ۱۳۹۶: ۷۵) از این رو برای طراحی و تدوین یک طرح و الگویی کامل و دارای ضمانت اجرایی، ابتدا باید گفتمان‌های سیاسی آن نظام را مشخص و سپس از نظر متخصصان آن حوزه بهره جست.

این امر بر کسی پوشیده نیست که مسئولان حاکم در هر نظام سیاسی، به‌عنوان تعیین‌کننده اهداف و جهت‌دهنده گفتمان‌های جاری در آن نظام به‌شمار می‌روند. از این رو، برای شناخت گفتمان موجود در هر نظام حاکم، ابتدا باید اندیشه و نگرش مسئولین اصلی آن نظام را مورد واکاوی قرارداد. در همین راستا و با توجه به هدف تحقیق، تبیین جایگاه ورزش قهرمانی در نظام جمهوری اسلامی نیازمند واکاوی عمیق و دقیق اندیشه مسئولین اصلی نظام اسلامی است.

بنابراین با توجه به جایگاه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به‌عنوان رهبر نظام جمهوری اسلامی، شایسته است که سخنان ایشان در مورد ورزش قهرمانی مورد بررسی قرار گیرد. از این رو، تحقیق حاضر به دنبال پاسخگویی به این سؤال است که حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به‌عنوان رهبر نظام جمهوری اسلامی، در مورد ورزش قهرمانی چگونه می‌اندیشد؟

پیشینه تحقیق

در رابطه با موضوع پژوهش، تحقیقاتی که به‌طور مستقیم و مستقل اندیشه مقام معظم رهبری در مورد ورزش قهرمانی را مورد بررسی قرار دهد، وجود ندارد. در عین حال در ادامه سعی خواهد شد، تا به بیان مرتبط‌ترین موضوعات مورد بررسی در این زمینه پرداخته شود.

ذاکریان و همکاران او (۱۳۹۸) تحقیقی را با عنوان «اولویت‌بندی و تحلیل دیدگاه مراجع عظام تقلید و اساتید سطوح عالی حوزه‌علمیه درباره کارکردهای ورزش در جامعه ایرانی» انجام دادند؛ یافته‌های آن نشان داد که ورزش موجب افزایش کیفیت زندگی، ارتقای سلامت فرد و جامعه، ایجاد فضای معنوی، ایجاد انگیزه در اعضای جامعه، افزایش غرور ملی و استقلال کشور می‌شود.

در تحقیقی دیگر، پورعبدی (۱۳۹۸) موضوعی را با عنوان تبیین جایگاه ورزش همگانی در اندیشه رهبر معظم انقلاب با رویکرد تحلیل محتوا مورد واکاوی قرارداد؛ نتایج بر خواسته از آن بیانگر این

مهم بود که رهبر معظم انقلاب ورزش قهرمانی را وسیله‌ای برای ترویج ورزش همگانی می‌داند و از مسئولین ورزشی کشور می‌خواهند که به مقوله ورزش قهرمانی توجه و اهتمام ویژه‌ای داشته باشند. ایشان نگاه پیوستاری به فعالیت بدنی و ورزش همگانی دارند و این ورزش را به‌عنوان یک فعالیت اجتماعی، فرهنگی و بیولوژیک موردتوجه قرار می‌دهند.

از دید معظم‌له، برای ترویج ورزش همگانی در کشور باید به اتحاد استراتژیک بین حوزه‌های مختلف کشور دست پیدا کنیم و سندها و برنامه‌های کلان کشور را بر این مبنا تدوین کنیم. لولا‌آور و همکاران او (۱۳۹۳) در پژوهشی که با عنوان واکاوی نقش اجتماعی زن از منظر آیت‌الله خامنه‌ای انجام داده‌اند، یکی از محورهای بیانات معظم‌له در مورد نقش اجتماعی بانوان در اجتماع را حضور آنان در عرصه ورزش قهرمانی دانستند.

اگرچه مطالعات مذکور دیدگاه مراجع عظام تقلید و رهبر معظم انقلاب را در مورد ورزش بررسی نموده‌اند؛ اما تاکنون تحلیل اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در زمینه ورزش قهرمانی به‌طور نظام‌مند صورت نگرفته است.

از این‌رو، پژوهش حاضر قصد دارد به تبیین جایگاه ورزش قهرمانی در نظام جمهوری اسلامی از دیدگاه معظم‌له بپردازد که انجام چنین پژوهشی می‌تواند برای مسئولان نظام اسلامی مفید باشد.

روش پژوهش

پژوهش پیش‌رو به لحاظ هدف، کاربردی بوده و از نوع تحقیقات کیفی (با رویکرد تحلیل محتوا) به‌شمار می‌رود که از سه رویکرد تحلیل محتوای کیفی، پنهان و استقرایی بهره برده است. پژوهشگر با توجه به ماهیت پژوهش، سخنان آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) را به‌عنوان عناصر مورد بررسی معرفی کرده است. همچنین تمام سخنان معظم‌له به‌صورت هدفمند انتخاب شده است. برای دریافت اطلاعات موردنیاز پژوهش باید تمام سخنان ایشان پیرامون ورزش قهرمانی جمع‌آوری شود که بدین‌منظور داده‌های موردنیاز پژوهش از بیانات (صوتی، تصویری، متن و شفاهی) در دوران زعامت ایشان (از سال ۱۳۶۸ تا سال ۱۳۹۹) به‌دست آمده است.

پس از مشخص کردن نمونه و انتخاب واحدهای تحلیل و زمینه، داده‌های حاصل با استفاده از نرم‌افزار Maxqda10 و با روش کدگذاری تحلیل شدند و درنهایت نمودار محوربندی بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در مورد ورزش قهرمانی، با استفاده از نرم‌افزار Mind Mapper 2012 ترسیم گردید.

در تحقیق حاضر، روایی درونی از طریق در اختیار قرار دادن نتایج پژوهش به دو نفر از

متخصصان حوزه علوم ورزشی بررسی شده و روابی درونی تأیید گردید. همچنین برای سنجش پایایی درونی از روش ضریب کاپای کوهن استفاده شد. روش کاپای کوهن یکی از روش‌های تصمیم‌گیری آماری است که به بررسی اندازه توافق و هماهنگی بین دو فرد، پدیده یا منبع تصمیم‌گیری که هر یک به صورت جداگانه یا مستقل مورد اندازه‌گیری قرار گرفته‌اند، می‌پردازد.

ضریب کاپا اندازه‌ای عددی بین ۱- تا ۱+ است، اگر چنانچه خروجی به ۱+ نزدیک باشد بیانگر وجود توافق متناسب و مستقیم و چنانچه به ۱- نزدیک‌تر باشد نشان‌دهنده وجود توافق وارونه و برعکس است؛ همچنین اندازه‌های نزدیک به صفر، عدم توافق را نشان می‌دهد. لازم به ذکر است که در کتاب‌های آماری نقطه برش را $0/6$ قرار داده‌اند. در همین راستا محقق پس از طرح سؤالات از روش اجرای پژوهش آنها را در اختیار ۲ تن از اساتید علوم ورزشی قرار داد که پس از محاسبه، ضریب کاپای کوهن $0/7$ به دست آمد.

مفهوم‌شناسی

۱. ورزش قهرمانی

با ماشینی شدن و بی‌تحریکی زندگی جوامع، ورزش یکی از شیوه‌هایی است که افراد می‌توانند با استفاده از آن بر فشارهای جسمی، روانی و اجتماعی فائق آیند؛ همچنین این فعل می‌تواند ابزاری مهم در دست حکومت‌ها و دولت‌ها برای هدایت مردم به سوی اهداف و برنامه‌های مهم کشور باشد؛ زیرا امروزه یکی از عمده‌ترین ابزارهای تربیت همگانی در جامعه و کشورهای پیشرفته صنعتی، ورزش است. (شعبانی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۶)

در همین راستا، ورزش قهرمانی نیز یکی از واقعیت‌های دنیای امروز است که به دلیل ظرفیت‌های اجتماعی و سیاسی آن نقش و جایگاه مهمی در توسعه کشورها در بین جوامع مختلف دارد و می‌تواند عاملی برای صدور و توسعه فرهنگ کشورها محسوب شود. (ملائی و همکاران، ۱۳۹۷: ۷۵۸)

از این رو، ارتقای این ورزش منجر به زیانزد شدن نام ملت‌ها در سطح جهان می‌گردد. (پورکیانی و همکاران، ۱۳۹۶: ۵۶) در واقع ورزش قهرمانی می‌تواند یکی از ارکان مهم توسعه روابط بین کشورها محسوب شود و ضرورت داشتن استراتژی واحدی در زمینه ورزش قهرمانی که نشأت گرفته از تفکر غالب در کشورها باشد، ضروری به نظر می‌رسد.

۲. ورزش در انقلاب اسلامی

بی‌تردید پیاده‌سازی خواسته‌های قرآن و سنت از اهداف اصلی در برپایی انقلاب شکوهمند ما بوده

است. (امام خمینی، ۱۳۸۷: ۲۱ / ۳۹۷) به همین دلیل، ماهیت و جهت‌گیری انقلاب دارای تفاوت‌های اساسی با دیگر انقلاب‌ها و یا دیگر جنبش‌های معاصر است. ماهیت و جهت‌گیری‌های متمایز را باید در رمز بقا و پیروزی آن جستجو نمود. این رمز بقا و پیروزی را امام خمینی علیه السلام در وهله اول، انگیزه الهی که خداوند در قرآن کریم بر آن سفارش نموده، ذکر می‌نمایند و در وهله دوم، مقصد عالی حکومت اسلامی که ضامن رساندن انسان‌ها به کمال مطلوب و برطرف نمودن موانع و مشکلاتی است که بر سر راه تکامل اجتماع و فرد قرار دارد، می‌داند. (همان: ۴۰۴)

در همین راستا، ماهیت و جهت‌گیری انقلاب اسلامی در زمینه ورزش قهرمانی تفاوت‌های ویژه‌ای با سایر حکومت‌ها دارد. از این رو، براساس تفکر انقلاب اسلامی، ورزش قهرمانی و تربیت‌بدنی وسیله‌ای برای رساندن انسان به کمال مطلوب است و می‌تواند به‌عنوان ابزاری بنیادی برای رسیدن به مقصد عالی حکومت اسلامی مورداستفاده قرار گیرد. (پورعبدی، ۱۳۹۸: ۱۰۸)

این مهم را می‌توان در سخنان امام خمینی علیه السلام به‌عنوان بنیان‌گذار انقلاب اسلامی که به‌نوعی جهت‌گیری صریح و شفاف انقلاب اسلامی در مورد ورزش و به‌ویژه ورزش قهرمانی را عنوان نموده‌اند، نمایان ساخت:

مملکت ما همین‌طور که به علماء و دانشمندان احتیاج دارد، به قدرت شماها [ورزش‌کاران] هم احتیاج دارد. این قدرت وقتی باایمان باشد، پشتوانه یک ملت است. (امام خمینی، ۱۳۸۷: ۷ / ۴۸)

ورزشکاران دو وظیفه‌دارند: یک، ورزش جسمانی برای قدرت پیدا کردن، وقتی قدرت جسمانی پیدا شد، می‌توانند دفاع از مملکت کنند. یکی هم پرورش روحانی که اگر پرورش روحانی در انسان پیدا بشود، آن وقت قدرت جسمانی‌اش مضاعف می‌شود. (همان: ۱۶ / ۶۱)

ورزش همان‌طور که بدن را تربیت می‌کند و سالم می‌کند، عقل را هم سالم می‌کند. (همان: ۷ / ۲۶۱)

کسانی که اهل خدا هستند، توجه به خدا دارند، ورزش جسمانی می‌کنند و ورزش روحی. آنها در تمام مدت، اشخاصی هستند که پژمردگی در آنها نیست، افسردگی در آنها نیست. (همان: ۱۶ / ۸۱ - ۸۰)

افزون‌براین، رهبر معظم انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) سخنان فراوانی در مورد ورزش‌های قهرمانی ایراد نموده‌اند که این مهم نشان‌دهنده اهمیت ورزش قهرمانی در انقلاب اسلامی ایران است:

ورزش قهرمانی در نظام جمهوری اسلامی با تأکید بر اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) □ ۱۶۷

من طرفدار ورزش قهرمانی و نخبه‌پروری در باب ورزش قهرمانی و علاقه‌مند به قهرمانان ملی هستم. (خامنه‌ای، ۱۳۸۷: ۱)

من البته از سابق که بعضی‌ها نسبت به ورزش قهرمانی *إِنْ قُلْتَ وَقُلْتَ* (اما و اگر) داشتند، همیشه از ورزش قهرمانی دفاع کردم. (خامنه‌ای، ۱۳۹۳: ۲)

اراده جمهوری اسلامی ایران، گسترش و پیشرفت ورزش است؛ چراکه این امر سلامت جسمی و نشاط و شادابی روحی جامعه را به دنبال دارد و چنین جامعه‌ای قادر خواهد بود، در همه زمینه‌ها پیشرفت کند. (خامنه‌ای، ۱۳۸۷: ۱)

یافته‌ها

جدول (۱) فراوانی کدهای باز، محوری و همچنین مقوله‌ها و حیطة را نشان می‌دهد.

جدول (۱) فراوانی کدهای باز، محوری، مقوله‌ها و حیطة‌ها

حیطة اصلی	فراوانی مقوله‌ها	فراوانی کدهای محوری	فراوانی کدهای باز
۱	۱	۲	۱۵
	۱	۳	۶۶
	۱	۴	۸۷
	۱	۵	۹۰
۱	۴	۱۴	۲۵۸

همان‌طور که در جدول (۱) مشاهده می‌کنید تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش در مجموع منجر به ظهور (۲۵۸) کدباز، (۱۴) کد محوری، (۴) مقوله و یک حیطة اصلی شد.

نتایج کدگذاری باز و محوری

در فرایند کدگذاری باز، در مجموع نشان‌های متعددی (۲۵۸) شناسایی گردید که با توجه به تعداد بالای کدهای باز بر خواسته از تحقیق، سعی نگارنده بر انعکاس حداقلی کدهای باز استنباط شده می‌باشد. همچنین در ادامه، با توجه به قرابت موضوعی و مفهومی، تمام کدهای باز در قالب کدهای محوری دسته‌بندی شدند که در جدول (۲) نشان داده شده است.

جدول (۲) نتایج کدگذاری باز و کدهای محوری استخراج شده

کدهای محوری	کدهای باز
ورزش یک جبهه فرهنگی	<ul style="list-style-type: none"> - ورزش دارای ظرفیت‌های فرهنگی؛ - وجود داشتن جنبه‌های فرهنگی در ورزش؛ - ورزش ابزاری برای مقابله با تهاجم فرهنگی؛ - مقابله ورزشکاران در برابر امواج تبلیغ و توجه جهانی؛ - ورزشکاران در میادین جهانی به‌عنوان نماینده و سفیر فرهنگی یک ملت.
اهمیت حضور بانوان باحجاب اسلامی در میادین بین‌المللی	<ul style="list-style-type: none"> - تکریم دیگر ملت‌ها از بانوی ورزشکار محجبه ایرانی، امری ارزشمند؛ - وادار ساختن جامعه جهانی به تکریم بانوان باحجاب اسلامی، توسط بانوان ورزشکار ایرانی؛ - حضور زن مسلمان ورزشکار با حفظ حجاب و حدود دینی، حضوری مقتدر و عزت‌آفرین؛ - ضرورت تلاش مسئولین ورزشی برای نشان دادن افتخار بانوان در راستای الگوسازی ورزش. - حضور دختران ورزشکار با رعایت حجاب شرعی در میدان‌های بین‌المللی، بسیار مهم و باارزش؛
ورزشکاران، سفیران انقلاب اسلامی در دنیا	<ul style="list-style-type: none"> - ورزشکاران قهرمان، مُبلِّغ شجاعت ملت؛ - قهرمانان ورزشی، مظهر توانایی‌های یک ملت؛ - ترویج معنویت در دنیا توسط قهرمانان ورزشی؛ - قهرمانان ورزشی، ساطع کننده اعتمادبه‌نفس ملی به دنیا.
ورزش قهرمانی، عاملی برای صدور انقلاب اسلامی	<ul style="list-style-type: none"> - ورزش قهرمانی، نمایانگر شجاعت و پیشرفت انقلاب اسلامی؛ - ناراحتی دشمن از پیروزی‌های ورزشی جمهوری اسلامی؛ - دوری از ترس و بیم ورزشکاران در برابر تبلیغات استکبار جهانی؛ - پیروزی ورزشکاران ایران اسلامی پیروزی بر استکبار جهانی.
ورزش قهرمانی، عاملی برای علاقه‌مند شدن جوانان به انقلاب اسلامی	<ul style="list-style-type: none"> - ورزش قهرمانی، ترجمه‌ای است از احساسات ملی و هویت اسلامی؛ - پیروزی ورزشکاران جمهوری اسلامی عامل نشاط و اعتمادبه‌نفس ملی؛ - احترام ورزشکاران جمهوری اسلامی به ارزش‌ها؛ زمینه‌ساز ترویج فرهنگ انقلاب اسلامی.
عدم رویارویی با رژیم صهیونیستی	<ul style="list-style-type: none"> - افتخار ورزشکار، عدم رویارویی با رژیم صهیونیستی است؛ - عدم رویارویی با رژیم صهیونیستی در مسابقات ورزشی با ارزش‌تر از قهرمانی؛

کدهای محوری	کدهای باز
<p>یک تلاش دیپلماتیک</p>	<ul style="list-style-type: none"> - خودداری از مبارزه با رژیم صهیونیستی در ورزش، نماد مبارزه با استکبار؛ - خودداری از مبارزه با رژیم صهیونیستی در ورزش، دفاع از ارزش است؛ - عدم رویارویی با رژیم صهیونیستی در مسابقات ورزشی استمرار راه محکم انقلاب؛ - عدم مبارزه ورزشکاران قهرمان در میدین ورزشی تنبیه این رژیم صهیونیستی است.
<p>ضرورت توجه به اخلاق در ورزشکاران قهرمان</p>	<ul style="list-style-type: none"> - سالم بودن جامعه ورزشی از نظر اخلاقی؛ - متدین و متواضع بودن؛ لازمه ورزشکاران؛ - تقویت روحیه جوانمردی در ورزشکاران؛ - دوری نمودن پهلوانان ورزش از ردایل اخلاقی؛ - توجه به مکارم اخلاقی میان جامعه ورزشی کشور.
<p>خصوصیات اخلاقی قهرمانان ورزشی</p>	<ul style="list-style-type: none"> - جامعه ورزشی ما، سالم است؛ - جوانان ورزشکار؛ جوانانی مؤمن. - تدین و دل‌بستگی به معنویات، ارزش اختصاصی جوانان ورزشکار ایرانی؛ - مشهود بودن شخصیت اسلامی و ایرانی در ورزشکاران قهرمان جمهوری اسلامی؛ - لزوم حفظ و تقویت صفات پهلوانی و جوانمردی و روحیه معنوی در قهرمانان ورزشی.
<p>ضرورت رشد و استقامت معنویات در ورزشکاران</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ورزشکاران، مظهر اراده‌های معنوی؛ - توانمندی جوانان ورزشکار در معنویت؛ - لزوم غلبه بر نفس، در ورزشکاران قهرمان؛ - لزوم تقویت معنویت در ورزشکاران قهرمان؛ - توجه ورزشکاران به سیره ائمه <small>علیهم‌السلام</small>؛ - اهتمام ورزشکاران به مسئله تدین و تعبد در عمل و گفتار.
<p>حجاب بانوان ورزشکار، نماد شخصیت و هویت زن مسلمان ایرانی</p>	<ul style="list-style-type: none"> - بانوان باحجاب ورزشکار اهداکننده عزت به زن مسلمان؛ - حجاب بانوی ورزشکار مسلمان ارزشمندتر از مدال‌های مادی؛ - ضرورت دانستن بانوان محجبه ورزشکار از ارزشمند بودن کارشان؛ - ارزشمند بودن حجاب اسلامی و لباس محجّب در بانوان ورزشکار؛ - حضور بانوان باحجاب اسلامی در میدین ورزشی، دفاع از دین و معارف اسلامی.

کدهای محوری	کدهای باز
رهبری انقلاب حامی ورزش قهرمانی	<ul style="list-style-type: none"> - لزوم استمرار ورزش قهرمانی؛ - ورزش قهرمانی فعلی ارزشمند؛ - ورزشکاری، ملازم با بی‌دینی نیست؛ - حمایت معنوی رهبری از ورزشکاران؛ - نفی نمودن ورزش قهرمانی توسط رهبری.
ورزش قهرمانی زمینه‌ساز ورزش همگانی	<ul style="list-style-type: none"> - توجه هم‌زمان به ورزش همگانی و قهرمانی؛ - توسعه ورزش همگانی از پی توسعه ورزش قهرمانی؛ - ورزش قهرمانی انگیزاننده‌ای برتر برای ورزش همگانی؛ - سود دیگر ورزش قهرمانی، توسعه ورزش در کل کشور؛ - موفقیت ورزش قهرمانی برابر است با ترویج ورزش همگانی.
قهرمانان ورزشی حامی توسعه و ترویج ورزش همگانی	<ul style="list-style-type: none"> - قهرمانان ورزشی، مشوق آحاد ملت به ورزش همگانی؛ - ضرورت تبلیغ ورزش در عمل و زبان توسط ورزشکاران قهرمان؛ - وظایف دشوار قهرمانان ورزشی به‌عنوان الگو در پیشرفت ورزش همگانی؛ - مهم‌ترین وظیفه ورزشکاران قهرمان، ترویج ورزش همگانی میان آحاد مردم؛ - حرکت دادن عموم مردم به ورزش همگانی وظیفه اجتماعی ورزشکاران قهرمان.
حمایت از ورزش قهرمانی با استفاده از تحقیقات علمی	<ul style="list-style-type: none"> - ضرورت علمی شدن ورزش؛ - ابتکار و نوآوری در زمینه فعالیت ورزشی؛ - لزوم نوآوری در مسائل ورزشی و خود ورزش؛ - عدم وابستگی به نظریه‌های غربی در زمینه ورزش؛ - علمی نمودن محیط ورزش توسط نخبگان ورزشی.

ظهور مقوله‌ها از مفاهیم انتزاع‌شده

اکنون با توجه به ارتباط بین کدهای محوری مذکور، می‌توان بیانات معظم‌له را در ۴ مقوله اصلی (فرهنگی، سیاست‌گذاری، اعتقادی و حمایتی) به شرح جدول (۳) دسته‌بندی نمود:

جدول (۳) ظهور مقوله‌ها از مفاهیم انتزاع‌شده کدهای محوری ظهور حیطة اصلی از مفاهیم انتزاع‌شده

مقوله‌ها	کدهای محوری
فرهنگی	ورزش یک جبهه فرهنگی
	اهمیت حضور بانوان باحجاب اسلامی در میادین بین‌المللی

مقوله‌ها	کدهای محوری
سیاست‌گذاری	ورزش قهرمانی عاملی برای صدور انقلاب اسلامی
	ورزشکاران، سفیران انقلاب اسلامی در دنیا
	عدم رویارویی با رژیم صهیونیستی، یک تلاش دیپلماتیک
	ورزش قهرمانی، عاملی برای علاقه‌مند شدن جوانان به انقلاب اسلامی
اعتقادی	ضرورت رشد و استقامت معنویات در ورزشکاران
	خصوصیات اخلاقی قهرمانان ورزشی
	ضرورت توجه به اخلاق در ورزشکاران قهرمان
	حجاب بانوان ورزشکار، نماد شخصیت و هویت زن مسلمان ایرانی
حمایتی	رهبری انقلاب حامی ورزش قهرمانی
	ورزش قهرمانی زمینه‌ساز و حامی ورزش همگانی
	حمایت از ورزش قهرمانی با استفاده از تحقیقات علمی
	قهرمانان ورزشی حامی توسعه و ترویج ورزش همگانی

همان‌طور که در شکل (۱) مشاهده می‌کنید از تمام مفاهیم استنباط‌شده تحقیق، یک حیطه اصلی با عنوان گفتمان مقام معظم رهبری در ورزش قهرمانی استخراج گردید. این مهم نمایانگر آن است که تمام مفاهیم (کدهای باز، محوری و مقوله‌ها) ذیل این حیطه اصلی قرار می‌گیرند:

شکل (۱) ظهور حیطه اصلی بر خواسته از تحقیق

براساس یافته‌های پژوهش، سخنان مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) درمورد ورزش قهرمانی را می‌توان در قالب ۴ مقوله اصلی (فرهنگی، سیاست‌گذاری، اعتقادی و حمایتی) و یک حیطة اصلی (گفتمان مقام معظم رهبری در ورزش قهرمانی) عنوان نمود. در ادامه به بررسی این مقولات و درنهایت به تبیین حیطة اصلی بر خواسته از پژوهش خواهیم پرداخت.

۱. مقوله فرهنگی

ورزش، بازتاب نظام اجتماعی یک ملت بوده و با فرهنگ جامعه، پیوندی ناگسستگی دارد و از سویی دیگر از آن به‌عنوان موضوع مهم فرهنگی که مبنای بسیاری از رفتارها و الگوهای اجتماعی است و می‌تواند نقش مهمی در توسعه و گسترش فرهنگ‌ها در مرزهای بین‌المللی به خود اختصاص دهد، یاد می‌شود. (مضانی نژاد و همکاران، ۱۳۹۵: ۶۲) به نگاه صاحب‌نظران و پژوهشگران حوزه‌های مختلف ورزشی، ورزش قهرمانی می‌تواند به گسترش روابط بین‌الملل و ارتباطات میان‌فرهنگی و تقویت تعامل و همبستگی میان ملت‌ها کمک کند. (مرادی و همکاران، ۱۳۹۳: ۵۶)

در همین راستا، رهبر معظم انقلاب اسلامی توجه ویژه‌ای به مقوله فرهنگی در ورزش قهرمانی دارند و ورزشکاران را نماد فرهنگ و هویت انقلاب اسلامی در دنیا معرفی می‌نمایند:

یک نکته مهمی وجود دارد و آن اینکه شما وقتی بر سکوی قهرمانی قرار می‌گیرید به هر صورتی، به هر شکلی، در معرض دید صدها میلیون انسان در دنیا قرار می‌گیرید؛ منش شما و روش شما معرف ملتتان هم هست، معرف فرهنگتان است، معرف شخصیت ملی شما هم هست. این خیلی مهم است که شما چگونه عمل می‌کنید.^۱

به‌زعم رهبر معظم انقلاب، اهمیت به‌کارگیری صحیح و هوشمندانه از ظرفیت‌های بین‌المللی ورزش و استفاده از این بستر در جایگاه درست خود و جهت‌گیری صحیح حرکت تمام اجزای آن در راستای تقویت فرهنگ‌های ایرانی - اسلامی، بیش‌ازپیش باید موردتوجه قرار گیرد.

نگاهی به عملکرد بانوان جمهوری اسلامی ایران در مسابقات ورزشی، حکایت از آن دارد که انقلاب اسلامی نه‌تنها زنان را از حضور در عرصه ورزش منع نکرد؛ بلکه این قشر در سایه انقلاب اسلامی توانستند با حفظ کرامت انسانی در مسابقات مختلف حضور پیدا کنند. این موضوع از دیدگاه رهبر معظم انقلاب بسیار پرارزش و بااهمیت است:

حالا همه آن تشکیلاتی که باحجاب مبارزه می‌کنند یک‌طرف، این خواهر ورزشکار

۱. بیانات در دیدار قهرمانان و ورزشکاران مسابقات آسیایی و پارا آسیایی. (۱۳۹۳/۱۱/۱)

مؤمن و دختر جوانی ما که با حجاب اسلامی و لباس محجّب - یا با چادر یا با آن شکل زیبای ورزشی - جلو دوربین‌های دنیا ظاهر می‌شود... این یک طرف دیگر؛ او در واقع با این کار، همه آن تبلیغات را خنثی می‌کند.^۱

با توجه به دیدگاه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، حضور بانوان ورزشکار ایرانی همراه با حجاب و پوشش اسلامی در مسابقات بین‌المللی ورزشی، می‌تواند به‌عنوان ابزاری راهبردی برای مقابله با تهاجم فرهنگی در نظر گرفته شود:

این حالت عفت، نجابت، سلامت و حیا ... را ما هم باید در محیط ورزش و در محیط‌های دیگر حاکم کنیم. این فضای معنوی - فرهنگی ورزش خواهد شد؛ همان چیزی خواهد شد که شما می‌گویید برای رفتن به مصاف تهاجم فرهنگی، بایستی متمسک به فرهنگ خودی شویم و کاملاً درست است.^۲

در همین راستا، بانوان ورزشکار جمهوری اسلامی ایران، باید به اهمیت حجاب اسلامی - ایرانی خود در عرصه‌های بین‌المللی واقف شوند و آن را مایه تشخیص و آزادی خود دانسته و بدین وسیله، رسالت اصلی خود در راستای کسب موفقیت‌های ورزشی، تضعیف فرهنگ‌های منحرف غربی و ترویج نگرش انقلاب اسلامی در دنیا را انجام دهند.

۲. مقوله اعتقادی

بسیاری از اندیشمندان اخلاق باور دارند که یکی از مظاهر پیوند دین و ورزش، اخلاق‌گرایی و پایبندی به مقوله اخلاق و معنویات در ورزش است. (دستوم و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۱۸) به دیدگاه آنان تقویت مؤلفه‌های اخلاقی و تربیتی در ورزشکاران از اهمیت بالایی برخوردار است و می‌تواند در رشد فردی و اجتماعی جامعه تأثیر بسزایی داشته باشد.

در همین راستا، مقام معظم رهبری ضرورت توجه به اخلاق و رشد و تربیت این خصلت را در ورزشکاران بسیار مهم می‌دانند.

مسئله اخلاق در ورزش خیلی مهم است. مغرور نشدن، مردمی ماندن، جوانمرد ماندن، مردمی بودن، برای مردم دل‌سوزاندن خیلی مهم است. پیدا شدن این خصوصیات در انسان یک مسئله است، ماندن این خصوصیات در انسان مسئله مشکل‌تری است؛ اینها را انسان باید حفظ کند.^۳

۱. بیانات در دیدار جمعی از ورزشکاران. (۱۳۸۳/۷/۱۴)

۲. بیانات در دیدار جمعی از جوانان (۱۳۷۷/۲/۷).

۳. بیانات در دیدار مدال‌آوران المپیک و پارالمپیک (۱۳۹۱/۱۲/۲۱).

ایشان ضمن ضرورت توجه به این خصلت، آنان را به دوری نمودن از رذایل اخلاقی نصیحت می‌کنند: یک قهرمان ورزشی در بُعد فردی نیز به دلیل اعتمادبه‌نفس بالا، قاعدتاً باید از صفات ناپسندی همچون چاپلوسی و تملق، دروغ‌گویی و دورویی به دور باشد.^۱

در اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، دو عامل مهم در ورزشکاران قهرمان وجود دارد که باید به این دو نکته توجه کنند: اول مسئله شخصی است و دیگری، مسئله عمومی و اجتماعی است. در مسئله شخصی، جوان‌هایی که به قهرمانی دست پیدا می‌کنند، ثابت می‌کنند که دارای هوش و اعتمادبه‌نفس برجسته‌ای هستند؛ از این‌رو، باید به تقویت و پرورش هوش معنوی خود پرداخته و از دین به‌عنوان عاملی که می‌تواند این هوش را رشد و پرورش دهد، استفاده نمایند.

مسئله دوم قهرمان ورزشکار جمهوری اسلامی، این است که چون او مظهر توانائی‌های یک ملت در رشته خاصی محسوب می‌شود و به مجموعه احاد ملت اعتمادبه‌نفس می‌دهد، باید در رفتارهایی که از خود بروز می‌دهد، بسیار دقت نموده و اهداف و انگیزه‌های معنوی و تربیتی را مورد اهتمام قرار دهد. بنابراین، با توجه به اینکه اخلاق و معنویت بزرگ‌ترین و محوری‌ترین ارزش‌های اسلامی در متن انقلاب اسلامی می‌باشد، مبنای ورزش در جمهوری اسلامی ایران باید براساس این دو مقوله شکل گیرد، تا از پی آن بتوانیم ورزش مورد انتظار نظام اسلامی را ارائه دهیم.

۳. مقوله سیاست‌گذاری

یکی از اصول اساسی و جدایی‌ناپذیر سیاست خارجی جمهوری اسلامی پس از پیروزی انقلاب اسلامی، صدور مفاهیم انقلاب و مفاهیم اسلام به ملت‌های دنیا می‌باشد (عبدخدایی، ۱۳۹۸: ۸) و عجیب آنکه به دلیل کم‌کاری نخبگان ایرانی در این سال‌ها، کمتر برای جهانیان شناخته شده است. (ملکی، ۱۳۹۶: ۱۳) از این‌رو، با توجه به اینکه ورزش می‌تواند برای پیشبرد ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی کشورها در عرصه‌های بین‌المللی مورد استفاده قرار گیرد (صباغیان، ۱۳۹۵: ۱۳۲) می‌توان از آن به‌عنوان وسیله‌ای هدفمند برای شناخته شدن انقلاب اسلامی در دنیا استفاده نمود. در همین راستا، رهبر معظم انقلاب، ورزشکاران را یکی از مبلغین اصلی راهبرد انقلاب اسلامی در دنیا معرفی می‌کنند:

ان‌شاءالله [شما ورزشکاران] رفتارتان هم تبلیغ باشد؛ ورزشتان هم تبلیغ باشد؛ بازی‌تان تبلیغ باشد؛ بردتان تبلیغ باشد؛ مدال گرفتن‌تان هم تبلیغ باشد... هم‌ه‌اش تبلیغ دین است؛ تبلیغ ایران عزیز و این ملت بزرگ است.^۲

۱. بیانات در دیدار دست‌اندرکاران کنگره «شهدای ورزش کشور» با رهبر انقلاب. (۱۳۹۴/۱۱/۱۳)

۲. بیانات در دیدار جمعی از جوانان. (۱۳۷۷/۲/۷)

همچنین ایشان نخبگان ورزشی را به‌عنوان سفیران انقلاب اسلامی در دنیا می‌دانند:

شما [ورزشکاران] سفیران ایران و هویت و تشخص ایرانی هستید، این خصوصیات را حفظ کنید.^۱

از این‌رو، ورزشکاران می‌توانند از عرصه‌های بین‌المللی ورزش برای پیشبرد و ترویج اهداف انقلاب اسلامی و همچنین پیشرفت و گسترش تمدن نوین اسلامی، بهره‌جویند.

از ابتدای انقلاب اسلامی، جمهوری اسلامی ایران دو رژیم را به رسمیت شناخت؛ بلکه اصلاً قبول نداشت: یکی رژیم صهیونیستی بود و یکی هم رژیم نژادپرست آفریقای جنوبی.

رژیم نژادپرست آفریقای جنوبی که به آپارتاید^۲ معروف بود، بعد از تظاهرات انقلابی که به رهبری نلسون ماندلا^۳ صورت گرفت، سرنگون شد و از آن‌پس جمهوری اسلامی ایران با آفریقای جنوبی رابطه‌ای دوستانه برقرار نمود؛ اما در مورد رژیم غاصب صهیونیستی این عدم‌مقبولیت همچنان ادامه دارد. البته پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، حکومت شاهنشاهی پهلوی، رژیم صهیونیستی را به رسمیت شناخته و ورزشکاران این رژیم به‌راحتی در ایران حضور پیدا می‌کردند؛ اما پس از پیروزی انقلاب اسلامی، میدان‌های ورزشی برای ورزشکاران ایران به‌جایی برای حمایت از ملت مظلوم فلسطین و امت اسلامی تبدیل شد.

باید دانست، این در حالی است که کسب افتخار جهانی و المپیکی یکی از رویاهای ورزشکاران است؛ اما ورزشکاران ایرانی پس از هم‌گروهی با ورزشکاران این رژیم از مبارزه با آنان خودداری نموده و در بیشتر موارد محرومیت‌هایی را نیز متحمل شدند؛ که این حرکت ورزشکاران ایرانی به الگویی برای دیگر ورزشکاران کشورهای اسلامی و جهان تبدیل شده است. در همین راستا، رهبر معظم انقلاب این نگرش را بسیار ارزشمند می‌دانند و از آن به‌عنوان تلاشی دیپلماتیک در مقابل رژیم صهیونیستی یاد می‌کنند:

افتخارِ بالاتر از خواندن سرود ملی و یا بالا رفتن پرچم در سکوی قهرمانی، اقدام آن ورزشکاری است که حاضر نمی‌شود با حریف صهیونیستی کشتی بگیرد،^۴ واقعاً یک تلاش دیپلماتیک بسیار حساس و مهم در مقابله با رژیم صهیونیستی، همین کار [عدم‌رویارویی] است.

۱. بیانات در دیدار مدال‌آوران المپیک و پارالمپیک. (۱۳۹۱/۱۲/۲۱)

۲. یکی از اشکال تبعیض نژادی و تفکیک قومی یا نژادی.

۳. رئیس‌جمهور اسبق آفریقای جنوبی.

۴. دیدار دست‌اندرکاران کنگره «شهادی ورزش کشور» با رهبر انقلاب. (۱۳۹۴/۱۱/۱۳)

البته رهبری نظام اسلامی، ضرورت پرداخت پاداش مادی به ورزشکاران قهرمان را پس از امتناع از رویارویی با رژیم صهیونیستی لازم و ضروری می‌دانند و از مسئولین ورزشی می‌خواهند که دغدغه‌های مادی این ورزشکاران را برطرف نمایند «آقایان [مسئولین] بایستی پاداش مادی ایشان را کم نگذارید»^۱. بنابراین، با توجه به اینکه رهبر معظم انقلاب میدان ورزش را میدان شجاعت و اقدام و پیش رفتن می‌دانند، مسئولین ورزش کشور می‌توانند این تلاش دیپلماتیک را به‌عنوان جریان سیال فکری ارزشمند در جامعه ورزش کشور، گسترش دهند:

میدان ورزش، میدان ترس و بیم و ملاحظه نیست، میدان شجاعت و اقدام و پیش رفتن است.^۲

۴. مقوله حمایتی

در سال‌های ابتدایی انقلاب اسلامی ایران در بین تمام افرادی که نگاه‌های افراطی و تفریطی به مقوله ورزش قهرمانی داشته‌اند؛ (خامنه‌ای، ۱۳۹۳) امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری همیشه از ورزش قهرمانی به‌صورت هوشمندانه حمایت نموده و از آن به‌عنوان وسیله‌ای مهم در جهت پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی یاد نمودند.

یکی از اصلی‌ترین و مهم‌ترین مسائل مورد تأکید و پیگیری رهبر معظم انقلاب اسلامی، مباحث مربوط به توسعه فضا و امکانات ورزشی در کشور بوده و از نگاه ایشان برای ایجاد امکانات ورزشی نباید فرقی میان بانوان و آقایان گذاشته شود. همچنین، آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) حمایت ویژه‌ای از مربیان ایرانی نموده و به مسئولان ورزشی توصیه می‌کنند که برای تیم‌های ورزشی از مربیانی ایرانی استفاده شود:

... [اهمیت] سرمربی ایرانی است، اعتقاد من همیشه این بوده. یک‌وقتی هم برای فوتبال، یک سرمربی ایرانی بود [که وقتی] آمدند پیش من، تشکر کردم از اینکه یک سرمربی ایرانی گذاشته‌شده، واقعاً هم عقیده‌ام این است.^۳

البته رهبری نظام اسلامی حضور مربیان خارجی و استفاده از تخصص آنها به جهت پیشرفت ورزش قهرمانی کشور را نفی نمی‌کنند؛ اما استفاده از افرادی که در ورزش قهرمانی کشور رشد و

۱. بیانات در دیدار آقای علیرضا کریمی پس از عدم رقابت با ورزشکار رژیم صهیونیستی در مسابقات کشتی. (۱۳۹۶/۹/۱۹)

۲. بیانات در دیدار مدال‌آوران کاروان ورزشی ایران در بازی‌های آسیایی اندونزی. (۱۳۹۷/۷/۲)

۳. بیانات در دیدار مدال‌آوران المپیادهای علمی و اعضای تیم ملی والیبال جوانان. (۱۳۹۸/۵/۱۶)

پرورش یافته و اکنون به مرحله‌ای رسیده‌اند که می‌توانند تجارب ارزشمند خود را در اختیار جوانان انقلاب اسلامی قرار دهند، ارزشمندتر است:

... من مخالفتی ندارم، این تصور نشود که از اینکه از یک مربی خارجی خوب به‌دردبخوری استفاده شود، مخالفم؛ اما وقتی شما از مربی داخلی برای فوتبال یا بسکتبال یا والیبال یا کشتی یا هر ورزش دیگر استفاده می‌کنید، خوشحال می‌شوم و احساس سرافرازی می‌کنم. این خیلی خوب است که مربی بچه‌ها و جوان‌های ما یکی از خودمان باشد؛ همین‌جا تربیت‌شده باشد، پرورش پیدا کرده باشد.^۱

این امر برکسی پوشیده نیست که امروزه یکی از نیازهای بسیار مهم و یقیناً یکی از ضرورت‌های جامعه، سلامتی و نشاط همراه با حفظ ارزش‌های اسلامی است. از این‌رو با توجه به اینکه یکی از مهم‌ترین اهداف اصلی انقلاب اسلامی به وجود آوردن نشاط عمومی در میان عموم مردم و از سویی دیگر، نهی افراد جامعه از یک زندگی جامد، خشک و بی‌انعطاف می‌باشد، ورزش قهرمانی در انقلاب اسلامی باید در خدمت این نیازها و اهداف قرار گیرد.

در همین راستا، شاید بتوان حمایت بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران و آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) از ورزش قهرمانی را مهم بودن این مقوله به‌عنوان وسیله‌ای راهبردی برای توسعه ورزش همگانی در کشور دانست، تا از پی آن بتوان جامعه‌ای بانشاط و سالم به وجود آورد. (غلام‌پور و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۵۴)

از این‌رو، در بین تمام منافع‌هایی که ورزش قهرمانی در عرصه‌های بین‌المللی و جهانی برای کشورها ایجاد می‌کند، این ورزش می‌تواند به‌عنوان ابزاری حمایتی در جهت تشویق عموم مردم به ورزش همگانی در عرصه ملی مورد استفاده قرار گیرد. این نکته در سخنان مقام معظم رهبری به تواتر به چشم می‌خورد که نشان از اهمیت بالای ورزش قهرمانی در توسعه و گسترش ورزش همگانی دارد: یک سود دیگر ورزش قهرمانی، توسعه ورزش در کل کشور است که من بارها روی این مسئله تکیه کرده‌ام.^۲

اگر ورزش قهرمانی نباشد، این ورزش همگانی اصلاً تحقق پیدا نخواهد کرد... همیشه بایستی یک قلّه داشته باشیم، تا در دامنه‌ها افراد زیادی حرکت کنند؛ لذا ورزش قهرمانی به این دلیل واجب و لازم است.^۳

۱. بیانات در دیدار مدال‌آوران المپیک و پارالمپیک. (۱۳۹۱/۱۲/۲۱)

۲. بیانات در دیدار جمعی از ورزشکاران. (۱۳۸۳/۷/۱۴)

۳. بیانات در جلسه پرسش و پاسخ با جوانان در دومین روز از دهه فجر. (روز انقلاب اسلامی و جوانان) (۱۳۷۷/۱۱/۱۳)

از این رو، هرچه ورزش قهرمانی رشد و توسعه پیدا کند، ورزش همگانی نیز پیشرفت و گسترش خواهد یافت و از پی آن جامعه‌ای بانشاط و سلامت خواهیم داشت و به اهداف انقلاب اسلامی نزدیک‌تر خواهیم شد:

جوان ورزشکار، در واقع به‌طور طبیعی یک الگو است برای بخش مهمی از جوان‌ها و اخلاق او، رفتار او، کیفیات زندگی او، سبک زندگی او می‌تواند اثر بگذارد.^۱

در تفسیر سخن مذکور، قهرمانان ورزشی، جریان‌دهنده رفتار و اخلاق مردم کشور، تحریک‌کننده احساسات آنان (واکنش‌های عاطفی) و اهداف و عقاید ویژه مردم (واکنش‌های ذهنی) می‌باشند. از این رو، قشر یادشده می‌تواند طرز فکر یا انگاره عموم مردم را به ورزش همگانی سوق داده و آنان را به سبک زندگی فعال رهنمون کنند که این نوع سبک زندگی، یکی از اهداف اصلی انقلاب اسلامی است. (پورعبدی، ۱۳۹۸: ۳۸) لذا، بایستی قهرمانان ورزشی همیشه مورد اهتمام ویژه قرار گرفته و در معرض دید عموم مردم باشند، تا از کنار آن مردم جامعه تشویق و تهییج به انجام ورزش همگانی شوند:

اگر بخواهید ورزش، همگانی شود، بایستی عده‌ای قهرمان را جلو چشم مردم نگهدارید.^۲

با توجه به مطالب گفته‌شده، قهرمانان ورزشی ترویج‌دهنده ورزش همگانی در کشور می‌باشند؛ در همین راستا، این ترویج باید دغدغه قهرمانان ورزشی بوده و آن را به‌عنوان یک وظیفه انجام دهند. این نکته، یکی از تذکرات رهبر معظم انقلاب خطاب به ورزشکاران قهرمان است:

جوان‌های کشور به شما [قهرمانان ورزشی] نگاه می‌کنند. شما در عمل، ورزش را تبلیغ می‌کنید؛ من می‌گویم در زبان هم ورزش را تبلیغ کنید.^۳

از این رو، تبلیغ ورزش همگانی باید در گفتمان ورزشکاران قهرمان جمهوری اسلامی ایران شکل گیرد، تا بدین ترتیب عموم مردم به ورزش همگانی رو بیاورند و جامعه‌ای سالم و بانشاط تشکیل شود. رهبر معظم انقلاب اسلامی، ابتکار عمل در عرصه علوم ورزشی را بسیار مهم عنوان می‌کنند و می‌فرمایند:

دوستان راجع به علمی کردن ورزش صحبت کردند، کاملاً درست است؛ این جزو

۱. بیانات در دیدار دست‌اندرکاران کنگره شهدای ورزش کشور. (۱۳۹۴/۱۰/۲۱)

۲. بیانات در دیدار مراسم اختتامیه‌ی پانزدهمین دوره‌ی مسابقات قرآن. (۱۳۷۷/۹/۱)

۳. بیانات در دیدار مدال‌آوران المپیک و پارالمپیک. (۱۳۹۱/۱۲/۲۱)

حرف‌های بنده است.

وقتی متخصصان و صاحب‌نظران جوان ما توانایی دستیابی به موفقیت‌های بزرگ و خیره‌کننده در حوزه‌های پیچیده علمی را دارند، قطعاً در عرصه ورزش نیز توانایی تحقیقات علمی و ارائه نظریه‌های نو را خواهند داشت.^۱

یکی از میدان‌های نوآوری، ورزش است. نوآوری کنند، کارهای جدید بکنند، هم در مسائل

ورزشی، هم در خود ورزش.^۲

تفسیر سخنان معظم‌له در راستای علمی‌سازی در زمینه ورزش قهرمانی، اهدافی را برای دو گروه علمی و مدیریتی کشور نمایان می‌کند. از این‌رو، در راستای اجرای اهداف تفسیرشده از سخنان آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در مورد ابتکار عمل و نوآوری در عرصه ورزش قهرمانی، باید به‌جای وابستگی کامل از علم‌های ورزشی که از خارج از مرزها وارد می‌شود، جهت تحقیقات دانشگاهی خود را در عرصه ورزش قهرمانی، به خودکفایی علمی تغییر داده و به مرجعیت علمی در عرصه علوم ورزشی دست پیدا کنیم که این مهم باید در چارچوب مدیریتی کارآمد، متدین و انقلابی صورت گیرد.

نتیجه

نتایج پژوهش حاضر، بیانگر این موضوع است که رهبر معظم انقلاب ورزش قهرمانی را وسیله‌ای ضروری و راهبردی برای مقابله با تهاجم فرهنگی و از سویی دیگر ابزاری برای نشان دادن ارزش‌های واقعی انقلاب اسلامی در دنیا معرفی می‌کنند. ایشان از ورزش قهرمانی به‌عنوان عاملی برای اشاعه و گسترش اندیشه‌های انقلاب اسلامی یاد می‌کنند و از ورزشکارانی که در این عرصه به فعالیت می‌پردازند، مطالبه می‌کنند که باورها و آموزه‌های اعتقادی انقلاب اسلامی را در دنیا به نمایش گذاشته و گسترش فرهنگ معنویت، اخلاق انقلاب اسلامی و عمق بخشیدن به معرفت دینی را وجهه همت خودشان قرار دهند.

معظم‌له، علی‌رغم اینکه پس از پیروزی انقلاب اسلامی عده‌ای در مقابل ورزش قهرمانی مواضع ناصحیحی می‌گرفتند؛ همیشه از این ورزش حمایت نموده و تمام ورزشکاران قهرمانی که برای سربلندی انقلاب اسلامی زحمت کشیده‌اند را مورد تَفَقُّد قرار داده‌اند.

بر اساس نتایج، تمام مفاهیم انتزاع‌شده از پژوهش را می‌توان در قالب گفتمان مقام معظم رهبری در ورزش قهرمانی مطرح نمود. از این‌رو، با توجه باینکه حکومت جمهوری اسلامی ایران بر اساس

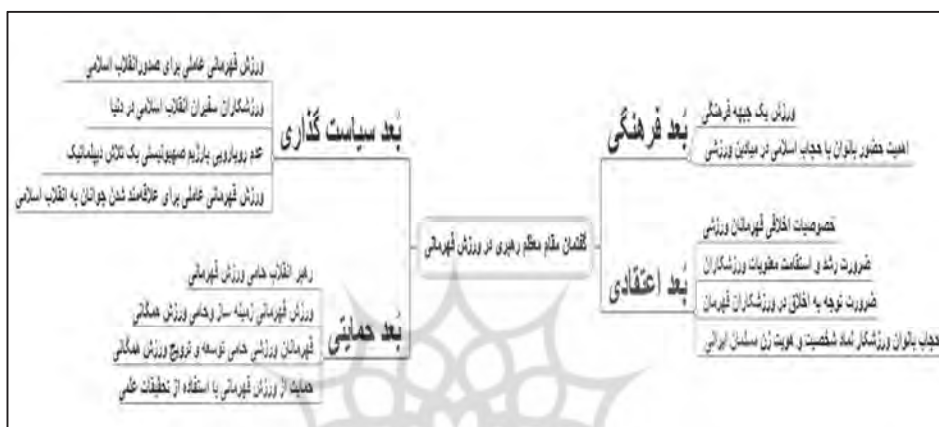
۱. بیانات در دیدار پیشکسوتان، مربیان و مدال‌آوران مسابقات جهانی، المپیک و پارالمپیک. (۱۳۹۱/۱۲/۲۱)

۲. بیانات در جلسه پرسش و پاسخ با جوانان در دومین روز از دهه فجر. (روز انقلاب اسلامی و جوانان) (۱۳۷۷/۱۱/۱۳)

نظریه دینی شکل گرفته است و رهبر جمهوری اسلامی ایران را ولی‌امر مسلمین می‌نامیم، هرآنچه از اندیشه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (دام‌ظله) تحلیل و تفسیر می‌شود، تنها مختص به جمهوری اسلامی ایران نمی‌باشد و به‌صورت جامع می‌تواند امت‌های مسلمان را در سرتاسر جهان مورد خطاب قرار دهد. در همین راستا، نتایج پژوهش حاضر می‌تواند در تعیین راهبردها و اهداف ورزش قهرمانی جمهوری اسلامی ایران و تمام امت‌های مسلمان مورد استفاده قرار گیرد.

همچنین به‌منظور سهولت تفهیم نقشه‌ذهنی مقام معظم رهبری (دام‌ظله) در ورزش قهرمانی، تمام کدهای محوری، مقوله‌ها و حیطة اصلی برخواسته از تحقیق در شکل (۲) نشان داده شده است.

شکل (۲) محوربندی بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (دام‌ظله) در ورزش قهرمانی

منابع و مأخذ

- اسلامی، ایوب و محسن کوثری پور، نادیه ناظر فرد، ۱۳۹۶، «شناسایی عوامل بازدارنده توسعه فرهنگ ورزش همگانی از طریق سیمای جمهوری اسلامی ایران»، *پژوهش‌های ارتباطی*، سال ۲۴، شماره ۹۰، ص ۱۹۳ - ۱۷۱.
- امام خمینی، سید روح‌الله، ۱۳۸۷، *صحیفه امام*، مجموعه بیانات و اطلاعات‌های امام خمینی، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
- پایگاه اینترنتی دفتر حفظ و نشر مقام معظم رهبری، رساله آموزشی، ولایت فقیه و رهبری، دسترسی در: <http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=27304>
- پورعبدی، جاوید، ۱۳۹۸، *تبیین جایگاه ورزش همگانی در اندیشه رهبر معظم انقلاب با رویکرد تحلیل محتوا*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع).

۵. پورکیانی، محمد و مهرزاد حمیدی، محمود گودرزی و محمد خیبری، ۱۳۹۶، «تحلیل اثرگذاری ورزش حرفه‌ای و قهرمانی بر توسعه ورزش»، *مطالعات مدیریت ورزشی*، سال نهم، شماره ۴۲، ص ۵۵-۷۲.
۶. جوادی‌پور، محمد و سمیه رهبری، ۱۳۹۶، «شناسایی مؤلفه‌های مؤثر بر سیاست‌گذاری ورزش همگانی ایران»، *سیاست‌نامه علم و فناوری*، سال هفتم، شماره ۳، ص ۷۵-۸۴.
۷. دستوم، صلاح و محمدمصدق افروزه، مهدی جوکار و حکیمه افروزه، ۱۳۹۷، «طراحی مدل قداست ورزشی در دانشجویان ورزشکار»، *پژوهش در ورزش تربیتی*، سال ششم، شماره ۱۵، ص ۱۳۸-۱۱۷.
۸. ذاکریان، علی و مجید جلالی فراهانی، محمدعلی قره و ابراهیم علیدوست قهفرخی، ۱۳۹۸، «اولویت‌بندی و تحلیل دیدگاه مراجع عظام تقلید و اساتید سطوح عالی حوزه‌علمیه درباره کارکردهای ورزش در جامعه ایرانی»، *نشریه رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی*، سال هفتم، شماره ۲۴، ص ۱۲۳-۱۱۱.
۹. رضوانی‌نژاد، رحیم و محمدمهدی رحمتی، سید جلیل میریوسفی و سید احمد نژاد سجادی، ۱۳۹۵، «شناسایی عوامل و ملاک‌های مؤثر در توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی»، *مطالعات مدیریت ورزشی*، سال هشتم، شماره ۴۱، ص ۷۸-۶۱.
۱۰. شریعتی فیض‌آبادی، مهدی و محمود گودرزی، ۱۳۹۴، «جایگاه دیپلماسی ورزش در روابط بین‌الملل جمهوری اسلامی ایران؛ رویکرد کیفی مبتنی بر تحلیل محتوا»، *دانش سیاسی*، سال یازدهم، شماره ۲، ص ۱۲۷-۹۵.
۱۱. شعبانی، عباس، غفوری، فرزاد، هنری، حبیب، ۱۳۹۳، «مطالعه سیاست‌ها و راهبردهای ورزش همگانی نظام جامع توسعه ورزش کشور»، *مطالعات مدیریت ورزشی*، شماره ۶ (۲۷)، ص ۱۵-۳۰.
۱۲. صباغیان، علی، ۱۳۹۵، «دیپلماسی ورزشی»، *فصلنامه مطالعات فرهنگ - ارتباطات*، سال شانزدهم، شماره ۳۱، ص ۱۵۱-۱۳.
۱۳. عبدخدایی، مجتبی، ۱۳۹۸، «صدور انقلاب و اصل عدم‌مداخله در حقوق بین‌الملل»، *فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات انقلاب اسلامی*، سال شانزدهم، شماره ۵۷، ص ۲۰-۷.
۱۴. غلام‌پور گالشکلومی، حامد و خلیل میرزایی، بهرام قدیمی و زهرا علی‌پور درویشی، ۱۳۹۹، «عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر تمایل جوانان به ورزش همگانی (با تأکید بر زنان)»، *فصلنامه علمی - پژوهشی زن و جامعه*، سال یازدهم، شماره ۴۱، ص ۱۷۶-۱۵۱.
۱۵. فراهانی، ابوالفضل و لقمان کشاورز و علی صادقی، ۱۳۹۵، «تدوین راهبردهای توسعه ورزش قهرمانی ایران»، *فصلنامه پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی*، سال پنجم، شماره ۱۹، ص ۱۴۲-۱۲۷.

۱۶. کشکر، سارا و حمید قاسمی و غلامعلی کارگر، ۱۳۹۵، «تعریف فرهنگ ورزش و مؤلفه‌های آن با تکیه بر آرای متخصصان، ورزشکاران و دست‌اندرکاران ورزش کشور»، *فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش*، سال سوم، شماره ۴۱، ص ۲۲ - ۱۱.
۱۷. لولآور، منصوره و راضیه شاه‌مرادی زواره، ۱۳۹۳، «واکاوی نقش اجتماعی زن از منظر آیت‌الله خامنه‌ای»، *نشریه نظریه‌های اجتماعی متفکران مسلمان*، سال چهارم، شماره ۱، ص ۲۸ - ۹.
۱۸. مرادی، سالار و محمد خالدیان و فردین مصطفایی، ۱۳۹۳، «نقش ورزش در توسعه ارتباطات میان‌فرهنگی و اجتماعی»، *فصلنامه علمی مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی*، سال یکم، شماره ۴، ص ۶۰ - ۵۵.
۱۹. مظفری، سیدامیراحمد؛ الهی، علیرضا؛ عباسی، شهامت؛ احد پور، هنگامه؛ رضایی، زین‌العابدین، ۱۳۹۱، «راهبردهای توسعه نظام ورزش قهرمانی ایران»، *فصلنامه مطالعات مدیریت ورزشی*، سال سیزدهم، شماره ۴، ص ۳۳ - ۴۸.
۲۰. ملائی، مینا و رحیم رمضانی‌نژاد، مجید یاسوری و شراره کاووسی، ۱۳۹۷، «بررسی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی استان‌های ایران و ارائه الگوی پیشنهادی»، *نشریه مدیریت ورزشی*، سال دهم، شماره ۴، ص ۷۷۵ - ۷۵۷.
۲۱. ملکی، عباس، ۱۳۹۶، «نگاهی دوباره به انقلاب اسلامی ایران»، *مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی*، سال هفتم، شماره ۲۵، ص ۱۴ - ۱۱.

